

FAQ om skærmpolitik i praksis i grundskolen

I denne *Frequently Asked Questions* sammenfattes erfaringer, som Nyborg Gymnasium har gjort med en digital skolepolitik, hvor man indsamler mobiltelefoner og spærrer adgang til bestemte dele af internettet. I arbejdet med at fjerne digitale forstyrrelser opstår der nemlig mange dilemmaer og nye problemer, som man må finde praktiske løsninger på. Man kan læse mere om Nyborg Gymnasiums skolepolitik her: <https://nyborg-gym.dk/skaermfrihed/>. Denne version er tilpasset til grundskolen af Louise Klinge, Helle Bjerg og Dorte Ågård juni 2023.

1. Hvordan indsamler man mobiltelefonerne hurtigt og mest gnidningsfrit?

Eleverne vænnes til ved modulets start selv at placere mobilen i mobilskabet. Det sker mest effektivt, hvis der er numre i skabet, så eleverne kan sætte mobilen ved det nummer, som de har på fraværslisten. Når eleverne har placeret mobilen i mobilskabet, fører læreren fravær ved at registrere de tomme pladser i mobilskabet. Denne måde at føre fravær på er yderst effektiv og får hurtigt vænnet eleverne til at få afleveret deres mobil ved modulets start.

2. Hvad gør man med mobilaflevering, når elever kommer for sent?

Eleverne placerer deres mobil i skabet, når de træder ind i lokalet, alternativt afleverer de den til læreren, som får mobilen placeret i skabet.

3. Hvad gør man, når elever siger, de ikke kan aflevere deres mobil, fordi forældre/psykologen/sagsbehandleren osv. skal kunne få fat i dem?

Hvis det handler om en elev, der er nødt til at få fat i en læge i telefontiden (typisk mellem 8 og 9), eller hvis der er sket noget ud over det sædvanlige, så laver læreren en pragmatisk aftale med eleven om det. Alle andre henvendelser og aftaler må vente til frikvarter og spisepause – eller efter skoletid. Hvis den samme elev gentagne gange vil tale med læger og psykologer i undervisningstiden, sender læreren eleven til uddannelsesleder, som finder ud af, hvad det handler om.

4. Hvad gør man, når elever siger, de ikke kan aflevere deres mobil, fordi det gør dem angst?

Som udgangspunkt taler man med eleven om, at der måske ikke er tale om angst, men en utryghed ved en ny situation, og den skal eleven arbejde med at være i, for det går over. Nægter eleven fortsat at aflevere telefonen, henviser man til de klare regler, som skolen har om mobilfri undervisning og den kommunikation, som ledelsen har sendt ud til elever og forældre. Hvis det heller ikke hjælper, sender man eleven til ledelsen, så læreren ikke selv skal tage kampen. Lederen vil herefter forklare reglerne klart og fortælle, at det er naturligt at føle ubehag og nervøsitet ved ikke at have sin telefon på sig, fordi mange mennesker har en usund afhængighed af devices. Erfaringerne gennem tre år viser dog, at ubehaget forsvinder efter kort tid, fordi det bliver en vane at aflevere sin mobil på skolen.

<p>5. <i>Hvad siger man til forældre, der vil kunne komme i kontakt med deres børn i skoletiden og derfor ikke bifalder mobilpolitikken?</i></p> <p>Man melder klart ud, at der på skoler gælder andre regler for kommunikation end hjemme af hensyn til det faglige arbejde og fællesskabet i skolen. Man kan således ikke regne med at kunne få fat i sit barn 24-7, fordi vi på skolen ønsker, at der i undervisningstiden skal være fagligt fokus, ro, koncentration og rigtigt socialt nærvær. Så hvis man absolut skal i kontakt med sit barn, må man i nødstilfælde ringe til skolens hovednummer og bede kontoret om at få fat i sit barn.</p>
<p>6. <i>Hvad gør man, når man opdager, at en elev har to mobiler og kun afleveret den ene?</i></p> <p>Man inddrager dem begge og afleverer dem på kontoret. Eleven kan så hente mobilene efter skoledagens afslutning og vedkommende indkaldes desuden til samtale hos ledelsen.</p>
<p>7. <i>Hvilke sanktioner kan man give elever, der snyder med netadgangen?</i></p> <p>Hvis man snyder med netadgangen, overtræder man ordensreglerne, hvor det klart er beskrevet, at man ikke må omgå skolens internetspærring. I så fald vil man kunne sanktionere "som vanligt", når ordensregler brydes.</p>
<p>8. <i>Hvordan kan man forebygge klager og sikre sig, at det juridiske grundlag for den digitale skolepolitik er i orden?</i></p> <p>Ved at tænke alle scenarier igennem og revidere skolens studie- og ordensregler ud fra "Bekendtgørelse om studie- og ordensregler m.v. i de gymnasiale uddannelser". De nye regler skal cleares af skolens jurister (DG/DEG). Man kan lade sig inspirere af afsnit 5.16 og 5.2 her: https://nyborg-gym.dk/elev/studie-og-ordensregler/</p>
<p>9. <i>Hvordan orienterer man bedst forældrene om den digitale skolepolitik?</i></p> <p>Allerede til orienteringsaften og senere til møde med nye forældre og elever (hvis sådan et møde holdes) meldes skolens linje klart ud i taler m.m. Derudover sendes velkomstbrev til alle nye elever og forældre, hvor reglerne forklares med et klart "hvorfor". At skolen ønsker et fagligt fokus, rigtigt nærvær og en kultur, hvor man ikke bliver bombarderet med distraktioner. At brugen af devices, mobiler og net kræver regler og træning. Derudover kan den digitale skolepolitik være printet og hænge synligt mange steder på skolen.</p>
<p>10. <i>Hvordan sikrer man ordblinde elever digital læse- og skrivestøtte kombineret med de generelle begrænsninger af adgang til internettet?</i></p> <p>Når det handler om undervisning, hvor man beder eleverne om at lukke deres computer, kan det være et problem, hvis der er tekster, som de ordblinde skal læse, eller opgaver, som man forventer, at de laver i hånden. Hvis det er individuelt arbejde, som de skal lave med lukket skærm, er de ordblinde nødt til at have lov til at anvende computeren, så de kan få læst op eller hjælp til stavning. Er det gruppearbejde, kan man opfordre til, at de andre elever hjælper med oplæsning og stavning, så det ikke er den ordblinde, der skal gøre det. Hvis det drejer sig om prøver, som eleverne får udleveret på papir, bør der laves en elektronisk udgave, hvor de ordblinde får lov til at anvende deres læse-skrive teknologi. I forhold til begrænsninger på internettet er det vigtigt at internetblokeringen ikke blokerer de sider, som de ordblinde elever anvender.</p>

<p><i>11. Hvordan kan man indlægge skærmfrie arbejdsformer, når man bruger e-bøger og i-bøger?</i></p> <p>Man kan supplere skærmarbejdet ved indimellem at tage et print af en central side og lade eleverne arbejde analogt med det, ved altid at have notespapir til rådighed som supplement, og man kan ved gennemgang af online-stof få eleverne til at lukke deres skærme og følge med på læreren og pædagogens, indtil de selv skal arbejde med de digitale materialer.</p>
<p><i>12. Hvordan etablerer man en Internetblokering?</i></p> <p>Det er muligt at tilkøbe forskellige tjenester og programmer, der kan blokere dele af internettet. På Nyborg Gymnasium anvendes Cisco Umbrella.</p>
<p><i>13. Hvilke sites er det smartest at blokere?</i></p> <p>Cisco Umbrella, som anvendes på Nyborg Gymnasium, kan blokere sites indenfor forskellige kategorier, som Cisco løbende opdaterer.</p> <p>Kategorier som blokeres på Nyborg Gymnasium:</p> <ul style="list-style-type: none">AdultAuctionsChat and Instant MessagingCheating and PlagiasmDatingFilter AvoidanceGamblingGamesHackingIllegal ActivitiesIllegal DownloadsIllegal DrugsLingerie and SwimsuitsNon-sexual NudityPeer File TransferPornopgrahySocial NetworkingWeaponsAdwareInternet Watch FoundationWeb Spam <p>Derudover kan der blokeres for specifikke sider samt whitelistede specifikke sider:</p> <p>Blacklistede sider</p> <ul style="list-style-type: none">amazon.comhulu.comnetflix.comteamviewer.com9gag.comcheezburger.comamazon.co.uk

amazon.de

hm.com

asos.com

sling.com

amazon.fr

momondo.com

snapads.com

nelly.com

viaplay.dk

eurosportplayer.com

tui.com

zalando.com

amazon.es

missguided.co.uk

disconnect.me

play.tv2.dk

farfetch.com

blockbuster.dk

hbonordic.com

missguided.eu

boozt.com

primevideo.com

tv.yousee.dk

sp-prod.net

momondo.dk

muscdn.com

dplay.dk

hayu.com

viafree.dk

sc-jpl.com

zalando.dk

tiktokv.com

cmore.dk

disneyplus.com

sc-prod.net

f1tv.formula1.com

wsdvs.com

tv.apple.com

snapkit.com

tiktokcdn.com

sc-corp.net

sc-gw.com

snap-dev.net

[musemuse.cn](#)
[worldfcdn.com](#)
[hbomax.com](#)
[tui.dk](#)
[peacocktv.com](#)
[asos.dk](#)
[boozt.dk](#)
[farfetch.dk](#)
[missguided.dk](#)
[nelly.dk](#)
[tiktokcdn.liveplay.myqcloud.com](#)
[discoveryplus.com](#)
[youtv.dk](#)

Whitelistede sider:

[microsoft.com](#)
[apple.com](#)
[lego.com](#)
[imdb.com](#)
[office.com](#)
[fandom.com](#)
[pinterest.com](#)
[play.google.com](#)
[pinterest.it](#)
[pinimg.com](#)
[pinterest.ca](#)
[pinterest.com.au](#)
[pinterest.co.uk](#)
[humanbenchmark.com](#)
[pin.it](#)
[pinterest.de](#)
[pinterest.fr](#)
[pinterest.se](#)
[pinterest.com.mx](#)
[pinterest.info](#)
[pinterest.ie](#)
[pinterest.dk](#)
[pinterest.jp](#)
[pinterest.nz](#)
[pinterest.es](#)
[pinterest.ch](#)
[pinterest.cl](#)
[pinterest.co.kr](#)

<p>pinterest.ru</p> <p>pinterest.ph</p> <p>pinterest.com.py</p> <p>pinterest.com.pe</p> <p>pinterest.com.uy</p> <p>getbadnews.com</p> <p>vismandsspillet.dk</p> <p>pinterest100.com</p>
<p><i>14. Hvordan undgår man, at eleverne laver egne VPN-forbindelser?</i></p> <p>Det kan ikke lade sig gøre at blokere 100% for VPN, når man ikke har fuld kontrol over elevernes computere, men der kan gøres noget. Umbrella har indbygget blokeringer af VPN og lignende, men Umbrella kan ikke fange VPN, hvis det kører direkte på IP. Man kan finde frem til de IP-adresser som de mest anvendte gratis VPN-tjenester anvender og blackliste dem. Det er dog noget som jævnligt skal opdateres, da adresserne ændrer sig. Det kan gøres ved manuelt at løbe de mest populære services igennem fra en testmaskine, og finde frem til de forskellige adresseområder der bruges. Derudover kan man også se på hvilken adresseområder, eleverne logger ind i Office 365 med, og på den måde indsamler flere områder der skal blokeres, som bliver tilføjet løbende.</p> <p>Det er ikke muligt at blokere for de store betalingstjenester på denne måde, da de anvender rigtigt mange forskellige IP-adresser, som ofte skifter. Internetblokering fungerer kun hånd-i-hånd med god klasseledelse, hvor lærerne følger op og sanktionerer, når der findes elever der bevidst omgår reglerne. Installation af en VPN-klient er et bevidst forsøg på omgåelse af reglerne og skal sanktioneres.</p>
<p><i>15. Kan eleverne ikke omgå internetblokeringer?</i></p> <p>En internetblokering vil aldrig være 100% effektiv. Eleverne er kloge og dygtige til at finde smuthuller, og så inspirerer de hinanden. Det siger meget om, hvor dragende skærmene er, at eleverne bruger ressourcer på at omgå reglerne. Den nemmeste måde at omgå blokeringen på er ved internetdeling fra en mobiltelefon, og det kan være svært at kontrollere. Det er derfor vigtigt, at internetblokeringen er kombineret med mobilskabe, tydelige regler, konsekvenser ved overtrædelse og en personalegruppe, der er højt motiveret for at håndhæve reglerne. Uden internetblokeringen er lærerne meget dårligt klædt på til at løfte denne opgave. I den daglige undervisning handler det om at skabe friktion, så eleverne bliver bevidste om, at de er i gang med noget, der ikke er hensigtsmæssigt, ikke kun i forhold til skolens regler, men især for deres egen læring.</p>
<p><i>16. Hvordan forhindrer man, at eleverne laver internetdeling, når telefonerne ligger i mobilskabet?</i></p> <p>Eleverne skal indstille deres telefoner til flytilstand eller slukke dem, inden de lægger dem i skabet.</p>
<p><i>17. Kommer læreren/pædagogen ikke til at bruge helt vildt meget tid på at kontrollere, at mobilene ligger i skabet?</i></p> <p>På skoler, der har gennemført ordningen, er det ikke en opgave, der tager særlig meget tid. Det er klart, at læreren/pædagogen skal tage ansvar for, at retningslinjerne overholdes, men det kan</p>

<p>hurtigt klares ved at gøre det til en rutine for eleverne at få telefonen lagt i skabet hver time, og så er det jo nemt at tælle, hvor mange der ligger. Denne opgave skal også sammenholdes med den tid og den frustration, som lærere/pædagoger uden mobilforbud bruger på elever, der spiller spil, køber tøj og er på TikTok.</p>
<p><i>18. Hvad gør man, hvis eleverne bliver sure og stemningen dårlig, fordi eleverne har modstand mod at aflevere telefonerne?</i></p> <p>I nogle klasser kan det tage tid at få etableret en rutine og fælles accept af reglerne, men det er vigtigt at have is i maven og se det som en reaktion på, at der er elever, der i årevis har været vant til at være online hele tiden. De ved endnu ikke, at det kommer til at hjælpe dem til at lære bedre. Men når det er en fælles politik på skolen, og alle gør det samme, er det nemmere for den enkelte lærer/pædagog at sige, at sådan er det. Klasseteamet skal prioritere studiemoduler med teknologiforståelse og digital dannelse for at gøre eleverne bevidste om, hvad baggrunden er for den digitale skolepolitik. Bliver der problemer med en eller flere elever i en klasse, skal ledelsen på banen.</p>
<p><i>19. Giver det ikke mange konflikter i det daglige, at eleverne skal aflevere deres telefoner?</i></p> <p>Hvis alle fagpersoner står sammen om at gøre det til en normal praksis ved timens begyndelse, bliver det hurtigt en rutine, og eventuel utilfredshed klinger af. Det er vigtigt at stå ved reglerne i fællesskab, og det er vigtigt at gribe ind, hvis der sker overskridelse af reglerne, så eleverne oplever, at alle tager det alvorligt.</p>
<p><i>20. Kan man bruge e-bøger i undervisningen, når der er lavet internetblokering?</i></p> <p>Ja. Det kan de sagtens. Internetblokeringen indstilles, så den ikke medtager e-bøger.</p>
<p><i>21. I nogle fag analyserer man hjemmesider i undervisningen. Hvordan kan man det, når man har en internetblokering?</i></p> <p>Internetblokeringen blokerer kun udvalgte kategorier. Det vil som udgangspunkt være bedst at blokere sider, der falder inden for de fire s'er: Sociale medier, spil, shopping og streaming. Alt andet kan man frit tilgå.</p>
<p><i>22. Sociale medier er en del af kernestoffet i nogle fag. Hvordan kommer man så uden om internetblokeringen?</i></p> <p>Internetblokeringen gælder kun elevernes devices. Læreren vil forsat kunne tilgå forskellige sociale medier på sin egen computer og dermed vise eksempler fra sin egen skærm. Læreren kan også inddrage elevernes egne telefoner i undervisningen, når det er relevant. Eleverne skal i så fald slå Wifi fra.</p>
<p><i>23. Hvad gør man med de elever, der har smartwatches?</i></p> <p>Eleverne bliver bedt om at sætte deres ure på flytilstand ved timens begyndelse.</p>
<p><i>24. Hvor køber man mobilskabe?</i></p> <p>Mobilskabene varierer i pris og kvalitet og kan købes flere steder. Der er dog et par overvejelser, man kan gøre sig inden man investerer:</p>

1. Hvis man bruger nøglebrikker på skolen, er det en fordel, hvis de indkøbte skabe har funktion til nøgleskabe, så lærerne ikke skal slæbe rundt på ekstra nøgle.
2. Det er en fordel, hvis skabene har nummererede rum til telefonerne, for så kan eleverne lægge deres telefon ud for deres nummer på klasselisten, og det bliver nemt og hurtigt at overskue, om alle telefoner er afleveret.
3. Det er bedst, hvis der er huller i skabslågen, så eleverne kan lægge deres telefon ind, selvom lågen er låst.
4. Det er en fordel, hvis skabslågen har en gennemsigtig front, så man kan se, om alle har afleveret deres telefon, uden at skabet skal låses op.

Nyborg Gymnasium har de denne model:

<https://safegroup.dk/produkter/opbevaringsskabe/mobilhotel-drop-in>

25. Hvad gør man, hvis man oplever, at eleverne bliver urolige og utilpasse, når de har skullet undvære deres telefoner i længere tid?

Det kan være helt nyt og skabe en følelse af rastløshed og uro, når eleverne skal undvære deres mobiler i længere tid. Derfor er det en god idé at lægge brainbreaks og små bevægelsessekvenser ind i undervisningen – det gælder i øvrigt al undervisning.

26. Hvis mobilerne er låst inde hele dagen: Hvad gør man, når elever plejer at købe mad i kantinen med deres mobilepay på mobilen?

Eleverne skal anskaffe sig et hævekort.